

VODIČ KROZ INTEGRACIJU
Osnovne informacije
za integraciju stranaca u hrvatsko društvo

Zagreb, 2015.

SADRŽAJ

- Riječ dobrodošlice
- O Republici Hrvatskoj
- Reguliranje statusa
- Zapošljavanje i rad stranih državljana u Republici Hrvatskoj
- Stanovanje
- Obrazovanje
- Socijalna skrb
- Zdravstvena zaštita stranaca
- Organizacije civilnoga društva

KRATICE

DIREKTIVA – uz uredbu, najvažniji pravni akt Europske unije. Služi približavanju, a ne potpunom ujednačavanju prava država članica Unije. Direktivom se zadaje cilj koji se mora postići, a države članice su obvezne prenijeti direktivu u svoj nacionalni sustav, birajući pritom formu i metodu provedbe (zakon, podzakonski akt i sl.).

EEA – (European Economic Area) - Europski ekonomski/gospodarski prostor – nastao sporazumom država članica *Europske unije* i *Europske slobodne trgovinske zone* (EFTA) u cilju stvaranja jedinstvenog i zajedničkog tržišta na kojemu bi se poštovala sloboda kretanja ljudi, roba, usluga i kapitala.

(Hrvatske kratice: **EEP** i **EGP**)

EKZO – Europska kartica zdravstvenog osiguranja je besplatna kartica koja hrvatskim državljanima omogućuje pravo na neodgodivu zdravstvenu zaštitu tijekom privremenog boravka u drugoj članici Europske unije (uključujući Island, Lihtenštajn, Norvešku i Švicarsku) do njihovog povratka u Hrvatsku.

ENIC/NARIC – Europska mreža nacionalnih izvještajnih centara o akademskoj pokretljivosti i priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija. Nacionalni Ured Agencije za znanost i visoko obrazovanje u RH.

EU - Europska unija

EURES – mreža javnih zavoda za zapošljavanje svih radnika država članica EGP-a i Švicarske. Svrha je pružanje informacija, savjetovanja, usmjeravanja i usluga posredovanja poslodavcima i tražiteljima posla na europskom tržištu rada.

RIJEČ DOBRODOŠLICE

Poštovani,

želite živjeti, raditi, studirati u Republici Hrvatskoj? Pred vama je vodič koji smo pripremili da vas na kratak i jasan način vodi kroz prava i obveze u cilju integracije u hrvatsko društvo.

Ovaj vodič sadrži osnovne informacije o Republici Hrvatskoj, kako biste stekli uvid u to kakvo društvo vas očekuje. Savjetujem vam da proučite koja su vaša prava u sustavu socijalne skrbi, zdravstvene zaštite, rada i zapošljavanja, učenja hrvatskoga jezika, obrazovanja te smještaja i stanovanja.

Obratite pažnju na kontakte i obratite se nadležnim tijelima i službama kako bi vaša integracija u novo društvo tekla što lakše, brže i s pozitivnim rezultatom.

Izvidite mogućnosti stvaranja novih kontakata, uključivanja u razne društvene i kulturne aktivnosti, posebno kroz rad civilnoga društva.

Pozivamo vas da postanete odgovornim i aktivnim građaninom Republike Hrvatske, a mi ćemo vas u tome podržati i pomoći vam. Stvarajmo svi zajedno uspješno i raznoliko društvo, u kojem prevladavaju demokracija, mir i tolerancija.

Dobrodošli u Hrvatsku!

mr.sc. Branko Sočanac

Predsjednik Stalnog povjerenstva
za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo

O REPUBLICI HRVATSKOJ

Osnovni podaci

Republika Hrvatska je smještena na dodiru Sredozemlja, Srednje Europe i Jugoistočne Europe. Njena kopnena površina iznosi 56.594 km² a površina teritorijalnog mora 31.067 km².

Hrvatska graniči s Mađarskom na sjeveru, Slovenijom na zapadu, Srbijom te Bosnom i Hercegovinom na istoku, s Crnom Gorom na jugu te na moru s Italijom.

Teritorij je administrativno podijeljen na 428 općina, 127 gradova te 20 županija i Grad Zagreb koji ima poseban status grada i županije.

Glavni grad je Zagreb koji predstavlja gospodarsko, kulturno i političko središte. Ostali veći gradovi su Split, Rijeka i Osijek.

Kratka povijest

Doseljenje Hrvata – Hrvati u 7. stoljeću dolaze u novu domovinu i naseljavaju područje između rijeke Drave i Jadranskoga mora.

Hrvatske zemlje u doba narodnih vladara – Hrvati su u 9. stoljeću osnovali dvije kneževine, Primorsku i Panonsku Hrvatsku, a jedan od najpoznatijih je bio knez Trpimir – prvi vladar u obitelji Trpimirović. Za vrijeme vladavine kneza Trpimira, granice hrvatske kneževine se proširuju prema moru, stječu ugled i moć. Posljednji knez Primorske Hrvatske bio je Tomislav, koji se 925. godine okrunio za kralja i ujedinio Primorsku i Panonsku Hrvatsku. Nakon kralja Tomislava, na hrvatskom kraljevskom prijestolju izredalo se niz kraljeva, među kojim su osobito poznati kralj Petar Krešimir IV. i kralj Dmitar Zvonimir. Posljednji hrvatski kralj bio je Petar Svačić.

Hrvatska borba za očuvanje samostalnosti – Hrvatsko je kraljevstvo nakon 1097. ostalo bez svoga kralja, pa ulazi u personalnu uniju s Kraljevinom Ugarskom (1102.-1526.), koja započinje krunidbom kralja Kolomana za hrvatskoga kralja, a Hrvatska i u personalnoj uniji zadržava svoju državnost. Kad su turska osvajanja ugrozila i hrvatski i mađarski teritorij, Hrvati i Mađari, nakon što su ostali bez svoga kralja, 1527. za svoga novog kralja biraju Ferdinanda I. Habsburškog, koji postaje zajednički austrijsko-ugarsko-hrvatski vladar. Ta zajednica Ugarsko-hrvatskog kraljevstva i austrijskih zemalja potrajala je do 1918. godine.

Hrvatska povijest u 20. stoljeću – Hrvatska povijest nakon 1918. godine dijeli se na tri razdoblja: prvo, Hrvatska u Kraljevini Jugoslaviji; drugo, Hrvatska u vrijeme postojanja Nezavisne države Hrvatske tijekom Drugog svjetskog rata; i treće, Hrvatska u socijalističkoj Jugoslaviji.

Suvremena i samostalna Republika Hrvatska – nakon rasformiranja Jugoslavije, prvi saziv Hrvatskoga sabora na zajedničkoj sjednici triju vijeća 22. prosinca 1990. donio je Odluku o proglašenju Ustava Republike Hrvatske čime je ispunio svoju ustavotvornu ulogu. Kako je

Ustav donesen neposredno pred Božić, naziva se još i "Božićnim Ustavom". Hrvatska je današnju samostalnost ostvarila 25. lipnja 1991. godine kada Hrvatski sabor proglašava samostalnu Republiku Hrvatsku. Usporedo s proglašenjem neovisnosti, započela je i agresija na Hrvatsku. Domovinski rat je trajao od 1991. do kolovoza 1995. godine, a Hrvatska je uz brojne žrtve obranila svoj teritorij i svoju neovisnost. Republiku Hrvatsku priznale su gotovo sve države svijeta. Članica je Ujedinjenih naroda od 1992. Godine, Sjevernoatlantskog (NATO) saveza od travnja 2009. godine te mnogih drugih europskih i svjetskih organizacija. Od 1. srpnja 2013. godine Hrvatska je postala punopravna članica Europske unije.

Politički ustroj

Republika Hrvatska je parlamentarna demokracija, dok ju Ustav definira kao suverenu, jedinstvenu, demokratsku i socijalnu državu.

Od 1. srpnja 2013. godine Republika Hrvatska je punopravna članica Europske unije.

Vlast u Republici Hrvatskoj dolazi od naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i jednakih građana, a temelji se na načelu diobe na zakonodavnu (Sabor), izvršnu (predsjednik Republike, Vlada) i sudbenu vlast.

Državni simboli

Zastava Republike Hrvatske

Grb Republike Hrvatske

Himna Republike Hrvatske se zove "Lijepa naša domovino". Napisao ju je Antun Mihanović, a uglazbio Josip Runjanin. Jedina je himna u svijetu koja ima svoj spomenik.

Valuta

Republika Hrvatska ima svoj novac, hrvatsku kunu (oznaka: kn). Manju vrijednost od jedne kune imaju lipe (oznaka: lp).

Zagreb je glavni i najveći grad Republike Hrvatske, njezino političko, gospodarsko i kulturno središte.

Stanovništvo

U Republici Hrvatskoj živi 4.284.889 stanovnika od čega je 328.738 pripadnika nacionalnih manjina: Albanaca 17.513 (0,41%), Austrijanaca 297 (0,01%), Bošnjaka 31.479 (0,73%),

Bugara 350 (0,01%), Crnogoraca 4.517 (0,11%), Čeha 9.641 (0,22%), Mađara 14.048 (0,33%), Makedonaca 4.138 (0,10%), Nijemaca 2.965 (0,07%), Poljaka 672 (0,02%), Roma 16.975 (0,40%), Rumunja 435 (0,01%), Rusa 1.279 (0,03%), Rusina 1936 (0,05%) Slovaka, 4.753(0,11%), Slovenaca 10.517 (0,25%), Srba 186.633 (4,36%), Talijana 17.807 (0,42%), Turaka 367 (0,01%), Ukrajinaca 1.878 (0,04%), Vlaha 29 (0,00) i Židova 509 (0,01%):¹. Hrvati čine 90,42% stanovništva. Ustav Republike Hrvatske pripadnicima svih nacionalnih manjina jamči slobodu izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje njihovim jezikom i pismom te kulturnu autonomiju.

Jezik

Službeni jezik je hrvatski kojim u svojstvu materinskog jezika govori 95,60% stanovnika, a službeno pismo je latinično. Pripadnici doseljenih ili autohtonih nacionalnih manjina služe se ostalim jezicima kao što su albanski, bosanski, bugarski, crnogorski, češki, hebrejski, mađarski, makedonski, njemački, poljski, romski, rumunjski, ruski, rusinski, slovački, slovenski, srpski, talijanski, turski, ukrajinski i vlaški jezik.

Religija

Najzastupljenija vjeroispovijest je katolička (86,28%). Ostale najzastupljenije vjeroispovijesti su pravoslavna (4,44%) i islamska (1,47%).

Klima

Klima je u unutrašnjosti Hrvatske umjereno kontinentalna, u gorskoj Hrvatskoj planinska, u primorskom dijelu mediteranska.

Temeljne vrijednosti i ljudska prava

Ustav Republike Hrvatske svima u Republici Hrvatskoj jamči prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Najviše vrijednosti ustavnoga poretka Republike Hrvatske su sloboda, jednaka prava, nacionalna jednakost, mir, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, pravo vlasništva, vladavina prava, očuvanje prirode i okoliša, vladavina demokracije i višestranački sustav.

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina dodatno se štite i jamče prava i slobode nacionalnih manjina.

Pravo na osnivanje društava, organizacija i institucija civilnoga društva i ogranaka međunarodnih organizacija također je zajamčeno Ustavom.

¹ Izvor: "Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine", Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, 8. studenoga 2013.

Republika Hrvatska na međunarodnoj sceni

Republika Hrvatska je članica:

- Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (od 24. ožujka 1992. godine)
- Ujedinjenih naroda (od 22. svibnja 1992. godine)
- Vijeća Europe (od 6. studenog 1996. godine)
- Svjetske trgovinske organizacije (od 30. studenog 2000. godine)
- Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (od 1. travnja 2009. godine)
- Europske Unije (od 1. srpnja 2013. godine).

REGULIRANJE STATUSA

VIZE

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova - središnje tijelo državne uprave za pitanja viza.

TKO IZDAJE VIZU?

- **diplomatska misija**, odnosno **konzularni ured Republike Hrvatske u inozemstvu**,
- može je izdati i diplomatska misija, odnosno konzularni ured druge države s kojom je Republika Hrvatska sklopila ugovor o zastupanju u izdavanju viza.
- **IZNIMNO: policijska postaja nadležna za kontrolu prelaska državne granice**, ako stranac nije bio u mogućnosti unaprijed podnijeti zahtjev za izdavanje vize u diplomatskoj misiji, odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske i priložio je, ako je potrebno, isprave kojima se dokazuju nepredviđeni i neodložni razlozi za ulazak u Republiku Hrvatsku

ŠTO SADRŽI ZAHTJEV ZA IZDAVANJE VIZE?

Dokumentaciju kojom se dokazuje:

- svrha boravka u Republici Hrvatskoj,
- osigurani smještaj,
- osigurana sredstva za uzdržavanje tijekom boravka u Republici Hrvatskoj i za povratak u matičnu državu ili za putovanje u treću državu,
- dokumentacija kojom se dokazuje sredstvo putovanja i povratak u matičnu zemlju,
- valjano putno zdravstveno osiguranje,
- valjana putna isprava,
- fotografija.

KOJI SU KRITERIJI ZA ODLUČIVANJE O ZAHTJEVU?

- sigurnosni aspekt
- migracijska politika
- sprječavanje nezakonitih migracija

PRODULJENJE ROKA VALJANOSTI VIZE

I/ILI TRAJANJA BORAVKA ODOBRENOG NA TEMELJU IZDANE VIZE

Rok valjanosti vize i/ili trajanja boravka odobrenog na temelju izdane vize može se produljiti, ukoliko Ministarstvo smatra da je nositelj vize dostavio dokaz o:

- višoj sili ili humanitarnim razlozima, koji ga sprječavaju u napuštanju područja Republike Hrvatske prije isteka roka valjanosti ili trajanja boravka odobrenog vizom;
- postojanju ozbiljnih osobnih razloga koji opravdavaju produljenje roka valjanosti vize i/ili trajanja boravka.

Zahtjev za produljenje roka valjanosti vize i/ili trajanja boravka **podnosi se u policijskoj upravi**, odnosno **policijskoj postaji** prije isteka valjanosti vize i/ili trajanja boravka

odobrenog na temelju izdane vize. Do donošenja odluke stranac može boraviti na području Republike Hrvatske.

Podnositelj zahtjeva za produljenjem roka valjanosti vize i/ili trajanja boravka **dužan je:**

- ispuniti obrazac zahtjeva za vizu i vlastoručno ga potpisati,
- predočiti valjanu putnu ispravu u skladu sa Zakonom o strancima,
- priložiti dokumentaciju kojom se dokazuje postojanje već navedenih razloga za produljenje,
- predočiti dokaz o posjedovanju dovoljno sredstava za uzdržavanje za dodatno razdoblje boravka,
- predočiti dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju za dodatno razdoblje boravka.

U slučaju produljenja vize stranac **NE može boraviti** u Republici Hrvatskoj ukupno **duže od 90 dana**.

Produljenu vizu izdaje policijska uprava, odnosno policijska postaja u kojoj je zaprimljen zahtjev za produljenje u obliku **nove naljepnice vize**. Prije produljenja izdane vize policijska uprava, odnosno policijska postaja dužna je zatražiti prethodnu suglasnost Ministarstva.

Odluka o odbijanju produljenja roka valjanosti vize i/ili trajanja boravka i razlozi na kojima je zasnovana dostavlja se strancu na propisanom obrascu. Protiv takve odluke stranac ima pravo izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana dostave odluke, putem nadležne diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda Republike Hrvatske. Viza se može ukinuti i na zahtjev stranca kojemu je viza izdana, u kojem slučaju žalba nije dopuštena.

O žalbi odlučuje ministarstvo nadležno za vanjske poslove. Ako stranka odustane od zahtjeva za produljenje vize i/ili trajanja boravka policijska uprava, odnosno policijska postaja donijet će rješenje o obustavi postupka.

PLAĆANJE PRISTOJBI

Uplata **pristojbe za produljenje vize** može se izvršiti i putem Internet bankarstva, u korist Državnog proračuna (<http://www.mfin.hr/hr/drzavna-riznica>).

Na zahtjeve za produljenje roka valjanosti i/ili trajanja boravka odobrenog na temelju izdane vize zbog više sile ili humanitarnih razloga **ne plaća se pristojba**.

Detaljne podatke o viznom sustavu Republike Hrvatske potražite u Veleposlanstvima Republike Hrvatske ili na web stranici Ministarstva vanjskih i europskih poslova: (www.mvep.hr → Konzularne informacije → Vize → Postupak izdavanja viza → Pristojbe)

BORAVAK I RAD DRŽAVLJANA DRŽAVA ČLANICA EGP-a i ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

KRATKOTRAJNI BORAVAK

Državljeni država članica EGP-a imaju pravo boraviti u Republici Hrvatskoj **do 3 mjeseca od dana ulaska**, s valjanom putnom ispravom ili osobnom iskaznicom te nije potrebno izvršiti prijavu kratkotrajnog boravka.

PRIVREMENI BORAVAK (duži od 3 mjeseca)

Državljeni država članica EGP-a imaju pravo boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 3 mjeseca te su dužni prijaviti privremeni boravak najkasnije u roku od 8 dana od isteka 3 mjeseca boravka nadležnoj policijskoj upravi/policijskoj postaji (dalje u tekstu: nadležna PU/PP) prema mjestu boravka, ovisno o svrsi boravka:

a) u svrhu rada

Napomena: Državljeni država članica Europske unije i članovi njihovih obitelji na koje se primjenjuje *Uredba o privremenoj primjeni pravila o radu državljana država članica Europske unije i članova njihovih obitelji* **iznimno ne vrše prijavu privremenog boravka u svrhu rada, nego svoj radno pravni status u Republici Hrvatskoj mogu regulirati:**

- do 90 dana godišnje temeljem **potvrde o prijavi rada**, ako se radi o određenoj vrsti poslova
- rad duži od 90 dana godišnje - temeljem **dozvole za boravak i rad izvan godišnje kvote.**

b) u svrhu studiranja ili strukovne izobrazbe

c) u svrhu spajanja obitelji

d) u druge svrhe

STALNI BORAVAK

Državljeni država članica EGP-a imaju **pravo na stalni boravak nakon 5 godina neprekidnog zakonitog boravka u Republici Hrvatskoj**, a prijava stalnog boravka vrši se u nadležnoj PU/PP (prema mjestu boravka).

BORAVAK ČLANOVA OBITELJI DRŽAVLJANA DRŽAVA ČLANICA EGP-a KOJI NISU DRŽAVLJANI DRŽAVA ČLANICA EGP-a

KRATKOTRAJNI BORAVAK

- do 3 mjeseca od dana ulaska u Republiku Hrvatsku s valjanom putnom ispravom.

PRIVREMENI BORAVAK (duži od 3 mjeseca)

Član obitelji državljanina EGP-a, koji sam nije državljanin države članice EGP-a, ako je u pratnji ili se pridružuje državljaninu države članice EGP-a, može podnijeti zahtjev za izdavanje boravišne iskaznice za člana obitelji državljana države članice EGP-a.

Zahtjev se podnosi u nadležnoj PU/PP prema mjestu boravka, najkasnije u roku od 8 dana od isteka 3 mjeseca boravka.

STALNI BORAVAK

Član obitelji koji nije državljanin države članice EGP-a, ima pravo na stalni boravak nakon 5 godina neprekidnog zakonitog boravka s državljaninom države članice EGP-a u Republici Hrvatskoj.

Zahtjev za izdavanje dozvole stalnog boravka podnosi se nadležnoj PU/PP prema mjestu boravka.

BIOMETRIJSKA BORAVIŠNA ISKAZNICA

- dokazuje se identitet i status u Republici Hrvatskoj
- izdaje se državljanima države članice EGP-a koji borave u Republici Hrvatskoj duže od 3 mjeseca te imaju prijavljen privremeni boravak ili stalni boravak.
- izdaje se članovima obitelji državljana država članica EGP-a, a koji sami nisu državljani država članica EGP-a, za boravak u Republici Hrvatskoj duži od 3 mjeseca te koji ispunjavaju uvjete za izdavanje boravišne iskaznice (privremeni boravak) ili dozvole stalnog boravka.

Više podataka o prijavi privremenog i stalnog boravka te o podnošenju zahtjeva za izdavanje boravišne iskaznice, potražite u policijskim uprava, odnosno policijskim postajama ili na web stranici Ministarstva unutarnjih poslova: www.mup.hr → Dokumenti → Stranci ili www.mup.hr → Aliens

BORAVAK I RAD DRŽAVLJANA TREĆIH DRŽAVA

KRATKOTRAJNI BORAVAK

- do 90 dana na temelju vize ili bez nje. Stranac je dužan prijaviti smještaj u roku od 2 dana od ulaska u Republiku Hrvatsku.

PRIVREMENI BORAVAK (boravak duži od 90 dana)

Privremeni boravak može se odobriti u svrhu:

- spajanja obitelji
- srednjoškolskog obrazovanja i studiranja
- znanstvenog istraživanja
- humanitarnih razloga
- rada
- rada raspoređenog radnika
- u druge svrhe.

Zahtjev za odobrenje privremenog boravka stranac podnosi osobno nadležnoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske (ako je za ulazak u Republiku Hrvatsku potrebna viza), odnosno nadležnoj policijskoj upravi/policijskoj postaji (dalje u tekstu: PU/PP) prema mjestu namjeravanog boravka, sjedištu poslodavca ili mjestu rada poslodavca (ako za ulazak u Republiku Hrvatsku nije potrebna viza).

RAD STRANACA

Stranac može raditi na temelju:

- izdane dozvole za boravak i rad
- potvrde o prijavi rada.

Dozvola za boravak i rad može se izdati na temelju godišnje kvote i izvan godišnje kvote za određena zanimanja.

Bez dozvole za boravak i rad ili potvrde prijave rada mogu raditi stranci koji imaju odobren stalni boravak, azil, supsidijarnu ili privremenu zaštitu, privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji sa strancem na stalnom boravku, azilantom, te strancem kojem je odobrena supsidijarna ili privremena zaštita, privremeni boravak iz humanitarnih razloga, autonomni boravak, status redovitog učenika ili studenta kada obavljaju poslove posredstvom ovlaštenih posrednika, bez zasnivanja radnog odnosa te stranac koji ima privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja.

POTVRDA O PRIJAVI RADA (rad do 30, 60 ili 90 dana)

Može se izdati za određene vrste poslova, a pisani zahtjev se podnosi u PU/PP prema mjestu obavljanja posla ili sjedištu poslodavca.

BORAVAK I RAD VISOKOKVALIFICIRANIH DRŽAVLJANA TREĆIH DRŽAVA - EU PLAVA KARTA

Zahtjev za izdavanje odobrenja za boravak i rad visokokvalificirani radnik podnosi u diplomatskoj misiji, odnosno konzularnom uredu ili nadležnoj PU/PP prema mjestu boravka.

PRAVA STRANACA KOJIMA JE IZDANA DOZVOLA ZA BORAVAK I RAD I ONIH KOJI MOGU RADITI BEZ DOZVOLE ZA BORAVAK I RAD

Ovim kategorijama stranaca zajamčeni su uvjeti rada na razini prava utvrđenih pravnim propisima Republike Hrvatske i važećim kolektivnim ugovorima čija je primjena proširena na sve poslodavce i radnike u određenoj djelatnosti/grani/području, i to: trajanje radnog vremena, trajanje odmora i plaćenog godišnjeg odmora, najniža plaća i plaćanje prekovremenog rada, zaštita zdravlja i sigurnost na radu, zaštita trudnica, majki i dojilja, te maloljetnih radnika, zabrana diskriminacije, stručno usavršavanje, obrazovanje i studentske stipendije, socijalnu skrb, prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, pravo na doplatak za djecu, roditeljske potpore, porezne olakšice, pristup tržištu roba i usluga, slobodu udruživanja i povezivanja i članstva u organizacijama koje zastupaju radnike ili poslodavce (prava ostvaruje skladno posebnim propisima).

RASPOREĐENI RADNIK

Raspoređeni radnik je radnik kojeg strani poslodavac s poslovnim nastanom u drugoj državi članici EGP-a u okviru privremenog prekograničnog pružanja usluga na ograničeno vrijeme upućuje na rad u Republiku Hrvatsku.

Ako državljanin treće države želi raditi duže od 90 dana dužan je regulirati privremeni boravak u svrhu rada raspoređenog radnika.

Raspoređenim radnicima jamče se uvjeti rada na razini prava utvrđenih pravnim propisima Republike Hrvatske i važećim kolektivnim ugovorima čija je primjena proširena na sve poslodavce i radnike u određenoj djelatnosti/grani/području, i to: trajanje radnog vremena, trajanje odmora i plaćenog godišnjeg odmora, najniža plaća i plaćanje prekovremenog rada, zaštita zdravlja i sigurnost na radu, zaštita trudnica, majki i dojilja, te maloljetnih radnika te zabrana diskriminacije.

STALNI BORAVAK

– može se odobriti strancu koji do dana podnošenja zahtjeva ima neprekidno pet godina zakonit boravak u Republici Hrvatskoj.

Iznimno, stalni boravak se može odobriti i kategoriji osoba izričito navedenoj u članku 94. Zakona o strancima (povratnici, izbjeglice, stranci obuhvaćeni programom stamb. zbrinjavanja ili obnove, mldb. djeca...).

Zahtjev za izdavanje odobrenja za stalni boravak stranac podnosi osobno u nadležnoj PU/PP prema mjestu boravišta.

PRAVA STRANACA NA STALNOM BORAVKU:

- rad i samozapošljavanje
- stručno usavršavanje
- obrazovanje i studentske stipendije
- socijalna skrb
- prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja
- pravo na doplatak za djecu
- roditeljske potpore
- porezne olakšice
- pristup tržištu roba i usluga
- sloboda udruživanja i povezivanja i članstva u organizacijama koje zastupaju radnike ili poslodavce (prava ostvaruje skladno posebnim propisima).

Više podataka o odobrenju privremenog i stalnog boravka, može se dobiti u policijskim upravama, odnosno policijskim postajama i na web stranici Ministarstva unutarnjih poslova: www.mup.hr → Dokumenti → Stranci ili www.mup.hr → Aliens

MEĐUNARODNA ZAŠTITA

U Republici Hrvatskoj strancu se može odobriti **AZIL** ili **SUPSIDIJARNA ZAŠTITA** sukladno *Zakonu o azilu*.

AZIL će se odobriti strancu koji se ne nalazi u zemlji svog državljanstva ili osobi bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje uobičajenog boravišta, a koja se zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj

skupini ili političkog mišljenja ne može ili se zbog tog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje.

SUPSIDIJARNA ZAŠTITA odobrit će se strancu koji ne ispunjava uvjete za odobrenje azila, a za kojeg postoje opravdani razlozi koji ukazuju da će se, ako se vrati u zemlju podrijetla, suočiti sa stvarnim rizikom trpljenja ozbiljne nepravde i koji nije u mogućnosti ili se zbog takvog rizika ne želi staviti pod zaštitu te zemlje.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA AZIL

NAMJERA ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA AZIL - stranac ju može izraziti:

- prilikom obavljanja granične kontrole na graničnom prijelazu ili
- u policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji ako se nalazi na području Republike Hrvatske.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA AZIL - u Prihvatilištu za tražitelje azila

O ZAHTJEVU ODLUČUJE Ministarstvo unutarnjih poslova.

Za vrijeme trajanja postupka azila, tražitelj azila ima **pravo na**

- boravak i slobodu kretanja u Republici Hrvatskoj
- osiguranje odgovarajućih materijalnih uvjeta za život i smještaj
- zdravstvenu zaštitu
- osnovno i srednje obrazovanje
- besplatnu pravnu pomoć
- humanitarnu pomoć
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece
- rad.

Više informacija vezano za postupak azila te prava i obveze tražitelja azila stranac će dobiti od djelatnika Prihvatilišta za tražitelje azila i Odjela za azil Ministarstva unutarnjih poslova prilikom podnošenja zahtjeva za azil.

Ukoliko tražitelju azila bude **odobren azil ili supsidijarna zaštita** službenice za integraciju Ministarstva unutarnjih poslova upoznat će ga s njegovim pravima i obvezama te će mu pomoći prilikom ostvarivanja tih prava. Osim navedenog, prilikom uručjenja rješenja o odobravanju zaštite stranac će dobiti **Priručnik za integraciju azilanata – „Dobro došli u Hrvatsku“**.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na:

- boravak u Republici Hrvatskoj
- smještaj

- rad
- zdravstvenu zaštitu
- obrazovanje
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece
- besplatnu pravnu pomoć
- socijalnu skrb
- spajanje obitelji
- održavanje jedinstva obitelji
- pomoć pri integraciji u društvo.

Više podataka o postupku odobravanja međunarodne zaštite, te pravima i obvezama stranac može dobiti u Ministarstvu unutarnjih poslova, u nadležnim policijskim upravama odnosno postajama ili na stranicama Ministarstva unutarnjih poslova: www.mup.hr → Dokumenti → Stranci ili www.mup.hr → Aliens

STJECANJE HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA

Stjecanje hrvatskog državljanstva regulirano je *Zakonom o hrvatskom državljanstvu*.

Ministarstvo unutarnjih poslova nadležno je za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem.

STJECANJE HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA PRIROĐENJEM (redovan način)

UVJETI

- navršениh 18 godina života bez oduzete poslovne sposobnosti
- otpust iz stranog državljanstva ili podnesen dokaz da će otpust biti odobren ako će stranac biti primljen u hrvatsko državljanstvo
- osoba živi u Republici Hrvatskoj s prijavljenim boravkom 8 godina neprekidno do podnošenja zahtjeva i ima odobren status stranca na stalnom boravku,
- poznavanje hrvatskog jezika i latiničnog pisma, hrvatske kulture i društvenog uređenja, a iz ponašanja osobe može se zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj.

Napomena: osobe starije od 60 godina ne moraju ispunjavati pretpostavku poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma, hrvatske kulture i društvenog uređenja.

Strancu koji u trenutku podnošenja zahtjeva za primitak u hrvatsko državljanstvo nema otpust iz stranog državljanstva ili nema dokaz da će otpust dobiti ako bude primljen u hrvatsko državljanstvo, može se izdati zajamčenje primitka u hrvatsko državljanstvo, s rokom važenja od dvije godine, ako udovoljava ostalim nužnim pretpostavkama.

STJECANJE HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA PO POVOLJNIM UVJETIMA

UVJETI

Osoba koja je rođena na području Republike Hrvatske i živi u Republici Hrvatskoj te ima odobren stalni boravak može steći državljanstvo ako:

- dostavi otpust iz stranog državljanstva ili
- podnese dokaz da će otpust dobiti ako će biti primljena u hrvatsko državljanstvo
- iz njenog ponašanja može se zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj.

Stranac koji je u **braku s hrvatskim državljaninom** i kojem je **odobren stalni boravak i živi na području Republike Hrvatske**, može prirođenjem steći hrvatsko državljanstvo uz ispunjenje pretpostavke poštivanja pravnog poretka i običaja u Republici Hrvatskoj.

Iseljenik, njegovi potomci do trećeg stupnja srodstva u ravnoj liniji i njihovi bračni drugovi mogu steći hrvatsko državljanstvo ako:

- poznaju hrvatski jezik i latinično pismo, hrvatsku kulturu i društveno uređenje (ne traži se za osobe starije od 60 godina) i
- ako se iz njihovog ponašanja može zaključiti da poštuju pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj.

Stranac čije bi **primanje u hrvatsko državljanstvo predstavljalo interes za Republiku Hrvatsku**, o čemu mišljenje daje nadležno ministarstvo, njegov bračni drug te pripadnik hrvatskog naroda koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, može steći hrvatsko državljanstvo ako se iz njegovog ponašanja može zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj.

Maloljetno dijete stječe hrvatsko državljanstvo prirođenjem ako:

- prirođenjem hrvatsko državljanstvo stječu oba roditelja,
- prirođenjem stječe državljanstvo samo jedan od roditelja, a dijete živi u Republici Hrvatskoj i ima odobren boravak ili
- prirođenjem stječe državljanstvo samo jedan od roditelja, a drugi je roditelj bez državljanstva ili nepoznatog državljanstva, a dijete živi u inozemstvu.

Hrvatski državljanin koji je **otpušten iz hrvatskog državljanstva**, može **ponovno steći hrvatsko državljanstvo** ako:

- ispunjava pretpostavku poštivanja pravnog poretka i običaja u Republici Hrvatskoj i
- živi u Republici Hrvatskoj i ima odobren boravak.

Smatra se da osobe koje su na dan 08. listopada 1991. godine imale prebivalište u Republici Hrvatskoj i kojima je odobren stalni boravak ispunjavaju pretpostavke potrebnog boravka u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA STJECANJE HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA

Zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem podnosi se:

- osobno u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji
- u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu.
- Napomena: osobe s invaliditetom mogu podnijeti zahtjev putem zakonskog zastupnika ili ovlaštenog punomoćnika.

PRILOZI:

Uz propisani obrazac zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva s upitnikom, prilaže se:

- životopis
- izvadak iz matice rođenih izdan na propisanom obrascu sukladno međunarodnim ugovorima i konvencijama (ako između Republike Hrvatske i druge države ne postoji dvostrani ili višestrani ugovor, koji ukida ili olakšava legalizaciju, a druga država nije potpisnica Haaške konvencije o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava, izvadak iz matice rođenih mora biti ovjeren u postupku pune legalizacije)
- izvadak iz matice vjenčanih, ne stariji od šest mjeseci (za osobe u braku)
- dokaz o državljanском statusu (uvjerenje o državljanstvu, ovjereni preslika važeće putne isprave ili osobne iskaznice)
- uvjerenje o nekažnjavanju nadležnog inozemnog tijela države čiji su podnositelji zahtjeva državljani te države u kojoj imaju stalni boravak, ne starije od šest mjeseci
- važeća identifikacijska isprava, ovjereni preslika
- administrativna pristojba
- ako se zahtjev podnosi i za maloljetnu djecu, prilaže se izvadak iz matice rođenih i uvjerenje o državljanstvu.

Isprave se podnose **u izvorniku ili propisno ovjerenj preslici.**

Pripadnici hrvatskog naroda trebaju dostaviti i isprave kojima dokazuju osobno nacionalno izjašnjavanje u pravnom prometu (pripadnost hrvatskom narodu dokazuje se i sudjelovanjem u hrvatskim udrugama u inozemstvu) te ukoliko se pozivaju na nacionalnu pripadnost roditelja, dokaze o njihovom deklariranju.

Iseljenici prilažu dokaze o iseljenju (ovjereni preslika putne ili druge javne isprave temeljem koje je osoba iselila iz Republike Hrvatske), a **njihovi potomci do trećeg stupnja srodstva u ravnoj liniji** trebaju dokazati i rodbinsku povezanost s iseljenikom.

ZAPOŠLJAVANJE I RAD STRANIH DRŽAVLJANA U REPUBLICI HRVATSKOJ

DOZVOLA ZA RAD

U Republici Hrvatskoj mogu raditi stranci na temelju:

- **dozvole za boravak i rad** ili
- **potvrde o prijavi rada** koja se može izdati na temelju godišnje kvote i izvan godišnje kvote.

Postupak izdavanja dozvole za boravak i rad u nadležnosti je **Ministarstva unutarnjih poslova**.

Napomena: tražitelji azila, azilanti i stranci pod supsidijarnom i privremenom zaštitom mogu u Republici Hrvatskoj raditi **BEZ dozvole za boravak i rad, odnosno BEZ potvrde o prijavi rada**.

Tražitelj azila pravo na rad stječe po isteku godine dana od dana podnošenja zahtjeva za azil ukoliko postupak azila nije okončan. Tražitelj azila može raditi u Republici Hrvatskoj **bez dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada** do izvršnosti odluke kojom je zahtjev za azil riješen.

Državljeni država članica EGP-a i državljani Švicarske Konfederacije, kao i članovi njihovih obitelji mogu u Republici Hrvatskoj raditi i pružati usluge **BEZ dozvole za boravak i rad, odnosno potvrde o prijavi rada** ukoliko nisu državljani one države članice EGP-a koja je uvela mjeru ograničavanja zapošljavanja državljana RH (www.mup.hr → **Dokumenti** → **Stranci**)

Traženje posla u Republici Hrvatskoj

Strani državljani u Republici Hrvatskoj mogu tražiti posao:

- samostalno
- uz pomoć Hrvatskog zavoda za zapošljavanje
- putem agencija za posredovanje pri zapošljavanju
- na Internetu
- u oglasima objavljenima u javnom tisku.

Natječajni poslodavaca koji imaju potrebe za radnicima mogu se pronaći i na portalu 'Burza rada' <http://burzarada.hzz.hr/>

Informacije o mogućnostima života i rada na području EGP-a i Švicarske mogu se pronaći na www.hzz.hr → EURES.

Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) - ULOGA

Hrvatski zavod za zapošljavanje prilikom prijave u evidenciju nezaposlenih osoba dodjeljuje savjetnika za zapošljavanje uz čiju se pomoć osoba može informirati o otvorenim radnim mjestima, savjetima za pisanje životopisa i molbi poslodavcima, mogućnostima korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja i drugim pravima koje je moguće ostvariti, ali i o obvezama koje je nezaposlena osoba u evidenciji Zavoda dužna izvršavati.

PRIJAVA na Hrvatski zavod za zapošljavanje

U evidenciju nezaposlenih osoba Zavoda mogu se prijaviti državljani država članica EU/EEP-a, kao i azilanti i stranci pod supsidijarnom i privremenom zaštitom, radi:

- traženja posla
- ostvarivanja prava na novčanu naknadu
- zadržavanja prava na novčanu naknadu ostvarenu u drugoj državi članici EU/EEP-a.

Stranac kojem je radni odnos u Republici Hrvatskoj prestao bez njegove krivnje ili pristanka, nezaposlen je i ima odobren privremeni boravak u Republici Hrvatskoj, može se prijaviti u evidenciju Zavoda radi ostvarivanja prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti.

Na Zavod se prijavljuje uz **predočenje**:

- važeće identifikacijske isprave iz zemlje porijekla (osobna iskaznica ili putovnica)
- svjedodžbe o završenoj školi ili diplome
- podatka o osobnom identifikacijskom broju (OIB):
www.hzz.hr → Nezaposleni → Strani državljani

ZAPOŠLJAVANJE u Republici Hrvatskoj

RADNI ODNOS može se zasnovati na:

- određeno ili neodređeno vrijeme
- puno ili nepuno radno vrijeme.

Ugovor o radu mora se sklopiti u pisanom obliku, a ako poslodavac ne ponudi potpisivanje ugovora o radu, dužan je izdati potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu i to prije početka rada.

Za sva pitanja vezana uz prava i obveze iz radnog odnosa možete se obratiti nadležnom **Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava**.

KOME SE OBRATITI u slučaju problema s poslodavcem?

Ukoliko postoji opravdana sumnja da poslodavac krši prava i obveze iz ugovora o radu, može se **PODNIJETI PRIJAVA** **Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava - Inspektoratu rada, Središnji ured, Petračićeva 4**

→ www.mrms.hr → e-pošta: prijave.sredisnjiured@mrms.hr

„Rad na crno“ možete prijaviti na besplatni broj: 0800 49 49

SAMOZAPOŠLJAVANJE stranih državljana u Republici Hrvatskoj

Osobe zainteresirane za samozapošljavanje mogu se obratiti **Ministarstvu poduzetništva i obrta** → www.minpo.hr → e-pošta: pitanja@minpo.hr

NOVČANA NAKNADA po prestanku radnog odnosa u Republici Hrvatskoj

Po prestanku radnog odnosa ili obavljanja samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj stranac može ostvariti pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti ukoliko ispunjava zakonske uvjete. O tome odlučuje Hrvatski zavod za zapošljavanje kojem se podnosi **zahtjev**

za novčanu naknadu u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka obavljanja samostalne djelatnosti

www.hzz.hr → Nezaposleni → Prava i obveze → Novčana naknada

Dodatne informacije za tražitelje zaposlenja i građane država članica EU/EEA mogu se pronaći u publikaciji „Living & Working in Croatia“ koja je dostupna na web stranici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje www.hzz.hr → EURES → EURES publikacije → <http://www.hzz.hr/UserDocsImages/Living&workingCRO.pdf>

Kontakt podaci:

1. Hrvatski zavod za zapošljavanje

Središnji ured

Radnička cesta 1, 10000 Zagreb

Telefon: +385 1 612 6000

Fax: +385 1 612 6038

www.hzz.hr

HZZ: hzz@hzz.hr

EURES: eures_hr@hzz.hr

2. Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava

Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb

Telefon: +385 1 610 60835

e-pošta: info@mrms.hr

www.mrms.hr

STANOVANJE

Zajedničko stanovanje u Republici Hrvatskoj odvija se uglavnom u višestambenim zgradama. **Ljudi koji žive zajedno moraju se pridržavati određenih pravila kako bi se život mogao odvijati skladno.** Svaka zgrada ima svoj kućni red kojeg se svi stanari moraju pridržavati. Tekst kućnog reda obično je istaknut u zgradi na vidljivom mjestu.

PRAVO VLASNIŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Strane fizičke i pravne osobe mogu, ako zakonom nije drugačije određeno, pod pretpostavkom uzajamnosti, stjecati vlasništvo na nekretninama na području Republike Hrvatske, uz suglasnost ministra nadležnog za poslove pravosuđa Republike Hrvatske.

Državljeni i pravne osobe iz država članica Europske unije stječu pravo vlasništva na nekretninama pod pretpostavkama koje vrijede za stjecanje vlasništva za državljane Republike Hrvatske i pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, izuzev nekretnina u izuzetim područjima (poljoprivredno zemljište određeno posebnim zakonom i zaštićeni dijelovi prirode prema posebnom zakonu).

Sukladno odredbama Zakona o azilu, Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima te temeljem tumačenja Konvencije o pravima izbjeglica iz 1951. godine tražitelji azila i stranci pod supsidijarnom zaštitom ne mogu stjecati pravo vlasništva na nekretninama u Republici Hrvatskoj, već to pravo ostvaruju azilanti, koje se sukladno Zakonu o azilu smatra izbjeglicama.

KUPOVINA STANA

Pronaći odgovarajući stan za život nije uvijek jednostavno. Prije kupovine stana potrebno je provjeriti vlastite financijske mogućnosti i usporediti kreditne ponude kod različitih banaka, te provjeriti stanje vlasništva u zemljišnim knjigama.

Cijene stanova u Republici Hrvatskoj ovise u kojoj se županiji ili gradu stan nalazi, a o tome također ovise i troškovi stanovanja.

Osobe koje dolaze iz neke druge zemlje i žele se nastaniti u Republici Hrvatskoj na raspolaganju imaju stanove koji se nalaze na slobodnom tržištu. Za kupljeni stan potrebno je plaćati **režijske troškove**, a ukoliko je stan kupljen kreditom banke - tada i **rate kredita**.

Ista pravila vrijede i kod kupovine kuće.

Vlastiti stan ili kuća mogu se dati u **najam** ili ostaviti u **nasljedstvo**.

NAJAM STANA

Osim kupovine stana moguće je odlučiti se za najam stana kojeg je također moguće pronaći na slobodnom tržištu. S najmodavcem se sklapa **ugovor o najmu stana** te se uz **mjesečne režijske troškove plaća i najamnina**.

Ista pravila vrijede i kod najma kuće.

TRAŽENJE STANA ILI KUĆE

Informacije o nekretninama na **slobodnom tržištu** dostupne su:

- u agencijama za posredovanje nekretninama;
- u novinama specijaliziranim za oglašavanje;

- u dnevnim novinama;
- na Internet stranicama na kojima se oglašava prodaja i najam stanova.

GRAĐENJE

Ukoliko strani državljanin želi graditi kuću u Republici Hrvatskoj, prije svega mu je potrebno **odgovarajuće građevinsko zemljište** koje je **prostornim planom namijenjeno za građenje**. Za gradnju kuće potrebne su odgovarajuće **dozvole**. Prije dobivanja odgovarajuće dozvole potrebno je izraditi **projektnu dokumentaciju** koju izrađuje ovlašteni projektant.

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja: <http://www.mgipu.hr/>

TRAŽENJE GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA

Za pronalazak odgovarajućeg građevinskog zemljišta najbolje je savjetovati se s:

- agencijama za posredovanje nekretninama;
- novinama specijaliziranim za oglašavanje;
- dnevnim novinama;
- Internet stranicama na kojima se oglašava prodaja zemljišta.

Napomena: prije kupnje zemljišta nužno je provjeriti, je li ono namijenjeno za građenje te stanje vlasništva.

ODABIR OVLAŠTENOG PROJEKTANTA

Ovlašteni projektant je osoba koja vodi kroz cijeli postupak izrade projektne dokumentacije i dobivanja odgovarajuće dozvole za kuću koja se želi graditi.

Popis ovlaštenih projektanata vodi **Hrvatska komora arhitekata** ili **Hrvatska komora inženjera građevinarstva**.

Hrvatska komora arhitekata: <http://www.arhitekti-hka.hr/>

Hrvatska komora inženjera građevinarstva: <http://www.hkig.hr/>

Postupak izrade projektne dokumentacije i izdavanja odgovarajuće dozvole traje nekoliko mjeseci.

OBRAZOVANJE

Sustav obrazovanja u Republici Hrvatskoj:

1. **Predškolski odgoj** - obuhvaća odgoj, naobrazbu i skrb o djeci predškolske dobi, a ostvaruje se programima odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi za djecu od šest mjeseci do polaska u školu;
2. **Osnovno obrazovanje** - počinje upisom u prvi razred osnovne škole, obvezno je za svu djecu, u pravilu od šeste do petnaeste godine života. To se odnosi na svu djecu koja imaju boravište u Republici Hrvatskoj bez obzira na njihovo državljanstvo;
3. **Srednje obrazovanje** - omogućava svakome da pod jednakim uvjetima i prema njegovim sposobnostima, nakon završetka osnovnog školovanja, omogućava stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja. Srednja škola traje od jedne do pet godina, ovisno o vrsti obrazovanja (strukovna škola, gimnazija ili umjetnička škola), a završava polaganjem državne mature (gimnazije) ili izradom i obranom završnog rada (strukovne i umjetničke škole). Za srednjoškolce postoji mogućnost boravka u đačkim domovima.

Srednjoškolske ustanove su: **srednje škole i učenički domovi.**

Ovisno o vrsti nastavnog plana i programa koji provode razlikuju se

- **gimnazije** - traju četiri godine;
- **strukovne škole** - trajanju od jedne do pet godina;
- **umjetničke škole** (glazbene, plesne, likovne i druge, što se određuje prema vrsti nastavnog plana i programa) traju najmanje četiri godine.

Ispite državne mature mogu polagati i ostali pristupnici koji su najmanje četverogodišnje srednje obrazovanje završili u Republici Hrvatskoj te pristupnici koji su izvan Republike Hrvatske završili srednje obrazovanje usporedivo s četverogodišnjim srednjim obrazovanjem u Republici Hrvatskoj.

4. **Visoka naobrazba**

Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju **visoka učilišta:**

- **sveučilište**
- **fakultet i umjetnička akademija u njegovom sastavu**
- **veleučilište**
- **visoka škola**

U Republici Hrvatskoj djeluje 7 javnih i 3 privatna sveučilišta odnosno oko 135 visokih učilišta.

Sveučilišni studiji obuhvaćaju tri razine:

- preddiplomski
- diplomski
- poslijediplomski studij

Visoka učilišta organiziraju i izvode

- sveučilišne studije, a mogu organizirati i izvoditi i
- stručne studije - pružaju studentima primjerenu razinu znanja i vještina koje omogućavaju obavljanje stručnih zanimanja te ih osposobljavaju za neposredno uključivanje u radni proces.

Stručni studiji obuhvaćaju dvije razine: stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij.

UPIS NA STUDIJ

Obavlja se temeljem **javnog natječaja** koji objavljuje sveučilište, veleučilište ili visoka škola koji provode studij najmanje šest mjeseci prije početka nastave.

Natječaj za upis mora sadržavati:

- uvjete za upis
- broj mjesta za upis
- postupak
- podatke o ispravama koje se podnose
- rokove za prijavu na natječaj i upis.

Postupak odabira pristupnika za upis jamči **ravnopravnost svih pristupnika** bez obzira na rasu, boju kože, spol, jezik, vjeru, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinu, rođenje, društveni položaj, invalidnost, seksualnu orijentaciju i dob.

Napomena: strani državljani upisuju se na studij **pod jednakim uvjetima** kao hrvatski državljani, ali se sukladno odluci nadležnoga državnog tijela ili visokog učilišta od njih može tražiti plaćanje dijela ili pune cijene studija (svako visoko učilište može donijeti posebnu odluku kojom se azilant ili stranac pod supsidijarnom zaštitom oslobađa plaćanja školarine). Od trenutka stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije studenti koji su državljani zemalja Europske unije imaju ista prava na temelju *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* te se na studij upisuju pod jednakim uvjetima kao hrvatski državljani. Stranim državljanima se upis može ograničiti ili uskratiti ako je riječ o studiju koji se odnosi na vojno ili policijsko obrazovanje ili drugi studij od interesa za nacionalnu sigurnost.

OBRAZOVANJE ODRASLIH

Osnovno obrazovanje odraslih

- ustrojeno je za osobe starije od petnaest godina koje zbog raznih razloga nisu završile osnovnoškolsku naobrazbu, s ciljem unaprjeđivanja pismenosti i životnih vještine u svim područjima obrazovanja. Osnovno obrazovanje odraslih je besplatno.

Srednjoškolsko obrazovanje odraslih

- obuhvaća posebne programe za stjecanje srednje školske ili stručne spreme, niže stručne spreme, programe prekvalifikacije i programe osposobljavanja i usavršavanja.

PRIZNAVANJE INOZEMNIH OBRAZOVNIH KVALIFIKACIJA

Priznavanje podrazumijeva formalno potvrđivanje vrijednosti inozemne obrazovne kvalifikacije, odnosno razdoblja obrazovanja, koje je izdalo nadležno tijelo, u svrhu pristupa obrazovanju ili zapošljavanju.

Pravo na priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija imaju **hrvatski državljani, strani državljani i osobe bez državljanstva**. S obzirom na vrstu kvalifikacije čije se priznavanje traži, razlikuje se:

- **Priznavanje osnovnoškolskih i srednjoškolskih kvalifikacija i razdoblja obrazovanja:**
 1. priznavanje inozemne obrazovne kvalifikacije o završenom osnovnom obrazovanju radi zapošljavanja i o završenom srednjem obrazovanju u općim, gimnazijskim i umjetničkim programima radi zapošljavanja ili nastavka obrazovanja u nadležnosti *Agencije za odgoj i obrazovanje*
 2. priznavanje inozemne obrazovne kvalifikacije o završenom srednjem obrazovanju u strukovnim programima radi zapošljavanja ili nastavka obrazovanja u nadležnosti *Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih*
 3. priznavanje radi nastavka osnovnoškolskog odnosno srednjoškolskog obrazovanja u nadležnosti *školske ustanova* u kojoj podnositelj zahtjeva namjerava nastaviti obrazovanje
 4. priznavanje osnovnoškolskog obrazovanja radi pristupa srednjoškolskom obrazovanju u nadležnosti *školske ustanova* u kojoj podnositelj zahtjeva namjerava nastaviti obrazovanje
- **Priznavanje visokoškolskih kvalifikacija i razdoblja studija:**
 1. priznavanje inozemne obrazovne kvalifikacije u svrhu nastavka obrazovanja u Republici Hrvatskoj (akademsko priznavanje i priznavanje razdoblja studija) u nadležnosti sveučilišta, veleučilišta i visokih škola
 2. priznavanje u svrhu zapošljavanja u Republici Hrvatskoj (stručno priznavanje) u nadležnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje, njenog Nacionalnog ENIC/NARIC ureda
 3. priznavanje specijalizacija i stručnih ispita – u nadležnosti resornih ministarstava i strukovnih organizacija

Osnovni pojmovi priznavanja

Inozemna visokoškolska kvalifikacija – formalni naziv za određenu razinu odnosno stupanj stečenih znanja, vještina i kompetencija koji se dokazuje inozemnom diplomom ili drugom javnom ispravom koje izdaje nadležna ustanova. Da bi se neka inozemna kvalifikacija smatrala inozemnom visokoškolskom kvalifikacijom potrebno je da kao takva (visokoškolska) bude definirana u državi izdavanja i da se njome potvrđuje uspješno završen inozemni visokoškolski program.

Priznavanje - formalno potvrđivanje vrijednosti inozemne obrazovne kvalifikacije, odnosno razdoblja obrazovanja, koje je izdalo nadležno tijelo, u svrhu pristupa obrazovanju ili zapošljavanju.

Stručno priznavanje - priznavanje inozemne visokoškolske kvalifikacije u svrhu zapošljavanja u Republici Hrvatskoj.

Akademsko priznavanje - priznavanje inozemne visokoškolske kvalifikacije u svrhu nastavka obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Priznavanje razdoblja studija - priznavanje razdoblja studija provedenog na inozemnoj visokoškolskoj ustanovi, u svrhu nastavka visokoškolskog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Ured za akademsko priznavanje – osniva se pri svakom sveučilištu, veleučilištu i visokoj školi radi obavljanja stručnih i administrativnih poslova za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija i razdoblja studija, sukladno općim aktima sveučilišta, veleučilišta i visokih škola. Ustroj, djelokrug i način rada Ureda propisuje se općim aktom sveučilišta, veleučilišta i visokih škola sukladno Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija.

Vrednovanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija – podrazumijeva procjenu razine, odnosno stupnja inozemne visokoškolske kvalifikacije pojedinca, na temelju kriterija koje utvrđuje Nacionalni ENIC/NARIC ured.

UČENJE HRVATSKOGA JEZIKA

Učenje hrvatskoga jezika ZA DJECU

Nastavu i druge oblike odgojno-obrazovnog rada školske ustanove izvode **na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu**.

Za uspješno uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, učenik treba proći **provjeru znanja hrvatskoga jezika**, koju će obaviti stručno tijelo pripadajuće obrazovne ustanove. Nakon provjere znanja hrvatskoga jezika učenik se uključuje u odgovarajuću vrstu i razinu obrazovanja u obrazovnoj ustanovi, koja je najbliža boravištu učenika.

Ovisno o dobi učenika obrazovna ustanova treba procijeniti, hoće li učenik biti paralelno uključen u pohađanje odgovarajućeg ili približno odgovarajućeg razreda. Ukoliko se učenik uključi paralelno u nastavu njegovo pohađanje neće biti vrednovano ocjenom, već samo praćenje u smislu socijalizacije i učenja jezika.

Posebnu pomoć škole su dužne pružiti:

- djeci ranjivih skupina (azilanti, stranci pod supsidijarnom zaštitom)
- djeci državljana Republike Hrvatske koji se vraćaju iz inozemstva i započinju, odnosno nastavljaju obrazovanje u Republici Hrvatskoj, a nedostavno poznaju hrvatski jezik
- djeci koja imaju boravak na području Republike Hrvatske, a članovi su obitelji radnika koji je državljanin države članice Europske unije te obavlja ili je obavljao samostalnu djelatnost, odnosno koji je zaposlen ili je bio zaposlen na području Republike Hrvatske.

Radi učinkovite integracije učenika škola organizira **individualne i skupne oblike neposrednog odgojno - obrazovnog rada** kojima se tim učenicima omogućuje učinkovito svladavanje hrvatskoga jezika i nadoknađuje nedovoljno znanje u pojedinim nastavnim predmetima.

Učenje hrvatskoga jezika ZA ODRASLE

Učenje hrvatskoga jezika za **ranjive skupine odraslih osoba (azilanti, stranci pod supsidijarnom zaštitom)**, koji se ne uključuju u obrazovni sustav, organizira se pri pučkim otvorenim učilištima, osnovnim školama i drugima ustanovama koje imaju odobrenje za izvođenje programa osnovnog obrazovanja odraslih.

Za ostale skupine stranaca tečajevi se organiziraju u Croaticumu - Centru za hrvatski kao drugi i strani jezik na Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji izvodi nastavne programe (semestralnu nastavu, jednomjesečne tečajeve i Malu ljetnu školu) te ispite poznavanja hrvatskoga jezika za neizvorne govornike.

KONTAKTI:

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

adresa: Donje Svetice 38, 1 0000 Zagreb
tel: +385 1 45 69 000
fax: +385 1 45 94 301
e-pošta: ured@mzos.hr
<http://public.mzos.hr>

AGENCIJA ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE

adresa: Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb
tel: +385 1 27 85 000
fax: +385 1 27 85 001
e-pošta: agencija@azoo.hr
<http://www.azoo.hr>

AGENCIJA ZA STRUKOVNO OBRAZOVANJE I OBRAZOVANJE ODRASLIH

adresa: Radnička cesta 37b, 10 000 Zagreb
tel: +385 1 62 74 666
fax: +385 1 62 74 606
e-pošta: ured@asoo.hr
<http://www.asoo.hr>

AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE NACIONALNI ENIC/NARIC URED

adresa: Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb
tel: +385 1 62 74 888
fax: +385 1 62 74 889
e-pošta: enic@azvo.hr
<http://www.azvo.hr>
uredovno vrijeme za rad sa strankama
utorak - petak 9:00 - 12:00

JAVNA SVEUČILIŠTA

Sveučilište u Zagrebu

Trg maršala Tita 14, 10 000 Zagreb
telefon: +385 1 4564 111
faks: +385 1 4830 602
e-pošta: unizginfo@unizg.hr
<http://www.unizg.hr/>

Sveučilište u Splitu

Livanjska 5, 21 000 Split
telefon: +385 21 558 222, 558 200
faks: +385 21 348 163
e-pošta: rektorat.office@unist.hr
<http://www.unist.hr/>

Sveučilište u Rijeci

Trg braće Mažuranića 10, 51 000 Rijeka
telefon: +385 51 406 500
faks: +385 51 406 588
e-pošta: ured@uniri.hr
<http://www.uniri.hr/>

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera

Trg Sv. Trojstva 3, 31 000 Osijek
telefon: +385 31 224 110; 224 120; 224 130
faks: +385 31 207 015
e-pošta: rektorat@unios.hr
<http://www.unios.hr/>

Sveučilište u Zadru

Ulica Mihovila Pavlinovića 1, 23 000 Zadar
telefon: +385 23 200 555
faks: +385 23 316 882
e-pošta: info@unizd.hr
<http://www.unizd.hr/>

Sveučilište u Dubrovniku

Branitelja Dubrovnika 29, 20 000 Dubrovnik
telefon: +385 20 445 711
<http://www.unidu.hr/>

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Zagrebačka 30, 52 000 Pula
telefon: +385 52 377 000
e-pošta: ured@unipu.hr
<http://www.unipu.hr/>

PRIVATNA SVEUČILIŠTA**Međunarodno sveučilište u Dubrovniku**

Sv. Dominika 4, 20 000 Dubrovnik
telefon: +385 20 414 111
e-pošta: diu@diu.hr
<http://www.diu.hr/>

DIU LIBERTAS međunarodno sveučilište

Trg J.F. Kennedyja 6b, 10 000 Zagreb
telefon: +385 1 54 93 841
faks: +385 1 54 93 840
e-pošta: diu.libertas@diu.hr
<http://www.diu.hr/>

Hrvatsko katoličko sveučilište

Ilica 242, 10 000 Zagreb
telefon: +385 1 370 66 00
faks: +385 1 370 66 01
e-pošta: info@unicath.hr
<http://www.unicath.hr/>

SVEUČILIŠTE SJEVER

Trg dr. Žarka Dolinara 1, 48 000 Koprivnica
telefon: +385 48 240 308
faks: +385 48 240 295
e-pošta: info@unin.hr
<http://www.unin.hr/>

CROATICUM

Ivana Lucića 3, 10 000 Zagreb
tel: +385 1 6120 067
fax: +385 1 4813 430
e-pošta: croaticum@ffzg.hr
<http://croaticum.ffzg.hr/>

SOCIJALNA SKRB

Stranci ostvaruju prava u sustavu socijalne skrbi **sukladno priznatom statusu** u Republici Hrvatskoj na osnovu dokumenta kojim je status priznat.

Stranci koji se nađu u nepovoljnoj životnoj situaciji s priznatim jednim od sljedećih statusa su:

- stranci i osobe bez državljanstva sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj,
- stranci s utvrđenim statusom žrtve trgovanja ljudima,
- stranci pod supsidijarnom zaštitom i azilanti te članovi njihovih obitelji koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj

imaju sva prava u sustavu socijalne skrbi kao i državljani Republike Hrvatske s prebivalištem u Hrvatskoj.

Svi ostali koji nisu navedeni mogu ostvariti pravo na **jednokratnu naknadu i privremeni smještaj** pod uvjetima propisanim *Zakonom o socijalnoj skrbi* ako to zahtijevaju životne okolnosti u kojima su se našli.

Azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom, ukoliko troškove stanovanja nisu u mogućnosti podmirivati vlastitim sredstvima, sukladno *Zakonu o azilu*, **smještaj** osigurava ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi (Ministarstvo socijalne politike i mladih). Smještaj se osigurava u državnim stanovima kojima za tu namjenu raspolaže ministarstvo ili unajmljivanjem stanova od privatnih najmodavaca. Ukupni troškovi stanovanja (pričuva, najamnina i režije) podmiruju se iz državnog proračuna. Smještaj se osigurava na rok od 24 mjeseca od dana izvršnosti rješenja kojim je odobren azil odnosno supsidijarna zaštita.

Prava u sustavu socijalne skrbi su:

1. zajamčena minimalna naknada,
2. naknada za troškove stanovanja,
3. pravo na troškove ogrjeva,
4. naknada za osobne potrebe korisnika smještaja,
5. jednokratne naknade,
6. naknade u vezi s obrazovanjem
7. osobna invalidnina,
8. doplatak za pomoć i njegu,
9. status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja,
10. naknada do zaposlenja te
11. pravo na usluge:
 - prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba)
 - savjetovanje i pomaganje
 - pomoć u kući
 - psihosocijalna podrška
 - rana intervencija
 - pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija)
 - boravak
 - smještaj
 - organizirano stanovanje.

Prava u sustavu socijalne skrbi rješenjem priznaju centri za socijalnu skrb. **U Republici Hrvatskoj ima 80 centara za socijalnu skrb i 38 podružnica centara.**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U Republici Hrvatskoj pravo na zdravlje ustavna je kategorija za sve građane, a pravo na zdravstvenu zaštitu ostvaruje se na načelima humanosti, jednakosti i dostupnosti.

U Republici Hrvatskoj svaka se osoba mora zdravstveno osigurati, a kvalitetan i sveobuhvatan skup zdravstvenih usluga, financiran iz doprinosa i proračuna, mora biti jednako dostupan svim građanima te je posebna pažnja usmjerena na osjetljive dobne skupine, djecu, žene i osobe starije životne dobi te osobe s posebnim potrebama.

Svaka osoba je obvezna brinuti se o svom zdravlju razvijanjem zdravih stilova života, razvijanjem pravilnih prehrambenih navika te povećanjem tjelesne aktivnosti.

Osigurana osoba u Republici Hrvatskoj u slučaju bolesti prvo odlazi kod svog izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite - opće (obiteljske) medicine, ginekologije, pedijatrije i dentalne medicine, a svakoj osobi kojoj je zbog bolesti, stradanja ili ozljede neposredno ugrožen život pružiti će se hitna medicinska skrb na području Republike Hrvatske.

Stranci u Republici Hrvatskoj ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu s propisima Europske unije, Direktivom 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća o primjeni prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj skrbi (u daljnjem tekstu: Direktiva 2011/24/EU), Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj i međunarodnim ugovorom.

Stranci koji su obvezno osigurani u inozemstvu, za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj imaju pravo na korištenje hitne zdravstvene zaštite. Način korištenja zdravstvene zaštite i opseg prava ovise o državi iz koje osoba dolazi, odnosno, je li Republika Hrvatska s državom prebivališta stranca sklopila ugovor o socijalnom osiguranju ili takav ugovor nije sklopljen ili dolazi iz države članice Europske unije (EU).

Državljan EU za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj zdravstvenu zaštitu ostvaruju sukladno odredbama Uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti te sukladno odredbama Direktive 2011/24/EU. Sva zdravstvena zaštita pruža im se u skladu s hrvatskim zakonodavstvom, sukladno standardima kvalitete i sigurnosti u Republici Hrvatskoj.

Uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (**Uredba br. 883/2004 i Uredba br. 987/2009**) primjenjuje se na:

- sve državljanje jedne države članice EU,
 - osobe bez državljanstva,
 - izbjeglice s prebivalištem u državi članici
- na koje se primjenjuje ili se primjenjivalo zakonodavstvo jedne ili više država članica kao i na članove i nadživjele članove njihovih obitelji.

Uredba br. 883/2004 regulira pravo na zdravstvenu zaštitu u slučaju:

- privremenog boravka

- planiranog liječenja
- prebivališta ili
- rada **osigurane osobe** na području druge države članice EU

Osigurane osobe jedne države članice Europske unije za vrijeme boravka/prebivališta na području Republike Hrvatske zdravstvenu zaštitu ostvaruju u skladu sa zakonodavstvom Republike Hrvatske, ali na teret svog osiguravatelja. To znači da zdravstvenu zaštitu sukladno odredbama Uredbe br. 883/2004 i Uredbe br. 987/2009 mogu ostvariti isključivo kod ugovornih pružatelja zdravstvene zaštite, u okviru **sustava socijalnog zdravstvenog osiguranja**, ali ne i **kod privatnika**.

NAPOMENA: za svaki navedeni slučaj predviđena su posebna pravila i uvjeti korištenja zdravstvene zaštite.

Zdravstvena zaštita državljana EU u Republici Hrvatskoj

Osigurane osobe koje su državljani drugih država članica EU, te su u posjedu EKZO (EHIC-European Health Insurance Card) koju im je izdao njihov nadležni nositelj zdravstvenog osiguranja istu mogu koristiti u svim ugovornim zdravstvenim ustanovama i ugovornim ordinacijama privatne prakse Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO-a) za vrijeme svog privremenog boravka na području Republike Hrvatske.

EKZO se koristi izravno u ugovornim zdravstvenim ustanovama i ugovornim ordinacijama privatne prakse te ju prethodno nije potrebno zamjenjivati za Bolesnički list pri HZZO.

Osnovom EKZO svi osiguranici drugih država članica EU, zdravstvene usluge ostvaruju pod istim uvjetima kao i hrvatski osiguranici, a u opsegu određenom europskim pravnim propisima. Stoga su obvezni za određene zdravstvene usluge platiti iznos sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite u slučaju kada bi isto platile i osigurane osobe HZZO-a.

Osnovom EKZO inozemni osiguranici ostvaruju pravo na **zdravstvene usluge koje su s medicinskog gledišta nužne, uzimajući u obzir prirodu davanja i dužinu očekivanog boravka**. U nužnu zdravstvenu zaštitu ubrajaju se i davanja u naravi koja su nužna s medicinskog gledišta kako se osigurana osoba ne bi bila prisiljena vratiti u nadležnu državu članicu, prije kraja planiranog boravka, radi podvrgavanja potrebnom liječenju.

Zdravstvena zaštita osiguranih osoba država s kojima je Republika Hrvatska sklopila međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju

Stranci - osigurane osobe koje dolaze iz država s kojima Republika Hrvatska ima ugovor o socijalnom osiguranju kojim je uređeno korištenje zdravstvene zaštite tijekom boravka u Republici Hrvatskoj zdravstvenu zaštitu koriste na osnovi potvrde o pravu na korištenje zdravstvene zaštite koju je izdao inozemni nositelj osiguranja. Kako bi u slučaju potrebe nesmetano koristili zdravstvene usluge preporuča se po dolasku u mjesto boravka u područnom uredu ili ispostavi HZZO potvrdu o pravu na korištenje zdravstvene zaštite zamijeniti za bolesnički list. Predočenjem bolesničkog lista mogu se koristiti zdravstvene usluge kod svakog ugovornog doktora i svake ugovorne zdravstvene ustanove Zavoda u opsegu predviđenom međudržavnim ugovorom, uz obvezu plaćanja troškova participacije, ako je to predviđeno za hrvatske osiguranike. Iznimno je moguće zdravstvene usluge koristiti i na osnovi potvrde o pravu inozemnog nositelja osiguranja koju se u tom slučaju predaje

doktoru ili tijekom liječenja zamjenjuje za bolesnički list. U slučaju kada korisnik zdravstvene usluge ne posjeduje potvrdu o pravu na korištenje zdravstvene zaštite, zdravstvena ustanova putem svog nadležnog područnog ureda treba zatražiti naknadno izdavanje potvrde. U slučaju da se potvrda o pravu na korištenje zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj ne pribavi do završetka liječenja zdravstvena ustanova može naplatiti troškove korisniku osobno, te primijeniti cijene različite od cijena liječenja hrvatskih osiguranika.

Zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj osoba koje dolaze iz država s kojima Republika Hrvatska nije sklopila međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju

Stranci koji borave u Republici Hrvatskoj a dolaze iz država s kojima Republika Hrvatska nije sklopila međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju ili njime nije uređeno korištenje zdravstvene zaštite, troškove zdravstvene zaštite podmiruju osobno, pri čemu cijena usluga i kod ugovornih doktora HZZO može biti različita od cijena koje se primjenjuju za hrvatske osiguranike.

OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE STRANACA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Na obvezno zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj obvezni su se osigurati:

- stranci na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj
- državljani drugih država članica EU koji u Republici Hrvatskoj imaju odobren privremeni boravak a nisu obvezno osigurani u jednoj od država članica
- državljani države koja nije država članica EU s odobrenim privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj na temelju radnog odnosa kod poslodavca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj kao i na temelju obavljanja gospodarske, odnosno profesionalne djelatnosti, ako su ispunjeni uvjeti prema posebnim propisima koji uređuju pitanje boravka i rada stranaca u Republici Hrvatskoj i ako po propisima EU, odnosno međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno

Stranac na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj

- obvezno se zdravstveno osigurava prema jednoj od osnova osiguranja utvrđenih Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju

Stranac - član obitelji – koji zakonito boravi u Republici Hrvatskoj, a nema odobren stalni boravak, već je na privremenom boravku, obvezno se zdravstveno osigurava u skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj, ako propisima Europske unije odnosno međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno te podnosi prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje područnoj službi HZZO, nadležnoj prema mjestu njegovog boravka *u roku od osam dana od dana izvršnosti odluke o odobrenom privremenom boravku* u Republici Hrvatskoj.

Stranac na privremenom boravku u Republici Hrvatskoj

- neovisno o vrsti odobrenja privremenog boravka, a kojem pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ili zdravstvena zaštita nisu osigurani po drugoj osnovi, obavezan je podnijeti prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje područnoj službi HZZO nadležnoj prema mjestu njegovog boravka *u roku od osam dana od dana izvršnosti odluke o odobrenom privremenom boravku* u Republici Hrvatskoj te je obveznik plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje u skladu s posebnim zakonom (Zakonom o doprinosima).

Stranac – dijete do navršene 18. godine života na privremenom boravku – obveznik plaćanja doprinosa je roditelj, skrbnik, odnosno druga pravna ili fizička osoba koja skrbi o djetetu ili na čiji poziv dijete boravi u Republici Hrvatskoj.

IZUZEĆA OD OBVEZE OSIGURANJA:

1. stranac na privremenom boravku u Republici Hrvatskoj koji boravi u Republici Hrvatskoj u svrhu srednješkolskog obrazovanja i studiranja koji posjeduje dokaz o osiguranju rizika korištenja zdravstvene zaštite za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj, ***nije u obvezi podnijeti prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje*** već je obvezan sam snositi troškove korištenja zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi, odnosno kod zdravstvenog radnika privatne prakse ili drugog provoditelja zdravstvene zaštite
2. stranac kojemu je privremeni boravak u Republici Hrvatskoj odobren u svrhu srednjoškolskog obrazovanja, studiranja, specijalizacije ili znanstvenoga istraživanja kao stipendistu tijela državne vlasti Republike Hrvatske, tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, udruge ili druge pravne ili fizičke osobe, ***prijavu podnosi davatelj stipendije i obveznik je uplate doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, ako ugovorom o stipendiji nije drugačije određeno***
3. stranac na privremenom boravku u Republici Hrvatskoj u svrhu studiranja, ako dolazi na temelju programa mobilnosti mladih okvirnih programa o razmjeni studenata međusveučilišnih obrazovanja i znanosti ako je zdravstveno osiguranje obuhvaćeno navednim programom, ***nije u obvezi podnijeti prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje***

Ministarstvo zdravlja na poziciji u **državnom proračunu** osigurava sredstva za zdravstvenu zaštitu **posebnim kategorijama stranaca**, a to su:

1. tražitelj azila,
2. stranac pod privremenom zaštitom,
3. azilant,
4. stranac – član obitelji azilanta, ako mu obvezno zdravstveno osiguranje ili zdravstvena zaštita nije osigurana po drugoj osnovi,
5. stranac pod supsidijarnom zaštitom,
6. stranac – član obitelji stranca pod supsidijarnom zaštitom, ako mu obvezno zdravstveno osiguranje ili zdravstvena zaštita nije osigurana po drugoj osnovi,
7. maloljetni stranac koji se zatekne u Republici Hrvatskoj bez roditeljske skrbi, odnosno bez pratnje roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu,
8. stranac koji boravi u Republici Hrvatskoj na poziv njezinih tijela državne vlasti,
9. stranac koji je obolio od kolere, kuge, virusnih hemoragijskih groznica ili trbušnog tifusa,
10. stranac koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj, a smješten je u prihvatnom centru ili mu je prisilno udaljenje privremeno odgođeno ili mu je određen rok za povratak.

Iznimno, iz sredstava državnog proračuna osiguravaju se i sredstva za plaćanje troškova hitne medicinske pomoći pružene strancu koji je bio obvezan platiti troškove te zdravstvene zaštite, a od kojeg nije moguće naplatiti troškove u zakonskim rokovima, odnosno uopće ih nije moguće naplatiti.

Iz sredstava proračuna jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za zdravstvenu zaštitu stranaca koji u Republici Hrvatskoj borave na poziv njezinih tijela.

Opseg prava na zdravstvenu zaštitu posebnih kategorija stranaca

Tražitelj azila

- pravo na hitnu medicinsku pomoć

Stranac pod privremenom zdravstvenom zaštitom

- pravo na hitnu medicinsku pomoć

Azilant

-isti opseg kao i osigurana osoba iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja

Stranac pod supsidijarnom zaštitom

- isti opseg kao i osigurana osoba iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja

Članovi obitelji azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom

- isti opseg kao i osigurana osoba iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja

Maloljetni stranac bez roditeljske skrbi

- isti opseg kao i osigurana osoba iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja

Stranac koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj

- pravo na hitnu medicinsku pomoć, *troškove zdravstvene zaštite snosi stranac osim ako iste nije moguće naplatiti, isti se naplaćuju iz državnog proračuna*

Stranac koji boravi u Republici Hrvatskoj na poziv njezinih tijela državne vlasti

- *troškove zdravstvene zaštite snosi tijelo koje je pozvalo stranca*, osim ako stranac pravo na zdravstvenu zaštitu ne ostvaruje sukladno propisima Europske unije ili međunarodnog ugovora

Tražitelj azila i stranac pod privremenom zaštitom pravo na hitnu medicinsku pomoć ostvaruju u Prihvatilištu za tražitelje azila odnosno Prihvatnom centru za strance dok ostale kategorije stranaca pravo na zdravstvenu zaštitu ostvaruju kod ugovornih pružatelja zdravstvene zaštite.

KONTAKTI:

MINISTARSTVO ZDRAVLJA

Ksaver 200 A

10000 Zagreb

tel.: (01) 46 07 555

fax: (01) 46 77 076

Postavite pitanje, uputite prijedlog ili kritiku na broj telefona:

Bijeli telefon 0800 7999

Želimo komunicirati s građanima. Nastojat ćemo vam pomoći i uputiti vas na pravu adresu:

pitajtenas@miz.hr

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE
Direkcija
Margaretska 3
10000 Zagreb

HZZO je sukladno odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju **Nacionalna kontaktna točka** (eng. National Contact Point, NCP) za pružanje informacija o pravima osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu u drugoj državi članici u skladu s propisima Europske unije i Direktivom 2011/24/EU, odnosno o svim bitnim aspektima **prekogranične zdravstvene zaštite**.

Kontakt:

Tel: + 385 1 644 90 90

E-mail: ncp-croatia@hzzo.hr

ORGANIZACIJE CIVILNOGA DRUŠTVA

Civilno društvo Republike Hrvatske predstavljaju građani koji žive u Hrvatskoj, a koji se aktivno interesiraju za društveno djelovanje. Građani se tako mogu **angažirati individualno ili grupno**.

Organizacije civilnoga društva koje rade na integraciji migranata udružile su se u **Koordinaciju za integraciju**, koja je osnovana 2011. godine od strane Centra za mirovne studije i Ureda Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR).

Koordinacija okuplja organizacije civilnoga društva koje imaju kapacitete za pružanje različitih socijalnih usluga tražiteljima azila, azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom.

Cilj Koordinacije je uspostava mreže budućih pružatelja socijalnih usluga za tražitelje azila, azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom.

Svaka članica koordinacije bavi se nekim drugim područjem odnosno temom.

Članice koordinacije:

HCK	Hrvatski Crveni križ, Služba za zaštitu migranata Kontakt osoba: Maja Kadoić Dubravkin trg 11 Tel: +385 1 6185 444 Mob: +385 99 2496705 psihosocijalna i humanitarna pomoć, savjetovanje i pomoć prilikom ostvarivanja socijalnih i drugih prava te tijekom rješavanja administrativnih i drugih procedura u periodu integracije i nakon njega, materijalna/financijska pripomoć edukativne aktivnosti – pomoć u učenju za školsku djecu, mogućnost dodatnog učenja hrvatskog jezika, razne tematske i informativne radionice, uključivanje u sportske i kulturne aktivnosti socijalna podrška u gradovima diljem Hrvatske putem Gradskih društava Crvenog križa
UNHCR	Ured Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice Kontakt osoba: Borka Vukelić Radnička cesta 41/7 10000 Zagreb Tel: +385 (0)1 3713 555 Direktna pomoć – pokrivanje iz fonda (npr. plaćanje privremenog boravka i sl.) Potpora HPC, HCK i CMS projektima – pravna, psiho-socijalna i pomoć u integraciji
HPC	Hrvatski pravni centar Kontakt osobe: Lana Tučkorić, Tatjana Holjevac

	Andrije Hebranga 21 10000 Zagreb Tel: +385 (1) 4854-934 Pravna pomoć azilantima i osobama pod supsidijarnom zaštitom po potrebi i na njihov zahtjev Uključivanje azilanata i osoba pod supsidijarnom zaštitom u program psihološkog savjetovanja u okviru projekta "Zaštita žrtava mučenja među ranjivim skupinama migranata"
IZAZOV	Udruga za promicanje prava i socijalizacije djece i mladih Kontakt osoba: Spomenka Oblak A. G. Matoša 64 44320 Kutina Tel: 044/681-333, Mob: 098/750-248, 098/886-283 Kreativne radionice i aktivnosti u javnosti sa djecom i ženama (populacija djece mlađe od 5 godina s roditeljima, redovni korisnici od 5 do 18 godina, otvoreno i za starije mlade)
MMH	Mreža mladih hrvatske Kontakt osoba: Monika Rajković Vladimira Nazora 22 10 000 Zagreb Tel: + 385 1 4573 937 Edukacija za mlade s manje mogućnosti (treninzi i radionice) Uključivanje mladih u rad organizacija mladih u cijeloj Hrvatskoj
STATUS M	Centar za unapređenje profesionalnog rada s mladima Kontakt osoba: Natko Gereš Petrova 69 10000 Zagreb Tel: +38512300447 Mob: +385981838781 Uključenje muškaraca i mladića u postizanje društva temeljenog na ravnopravnosti Podizanje svijesti javnosti o važnosti podrške i pozitivnih uzora ličnosti mladima Naglasak u izradi strategija i planova djelovanja na posebnosti rada s mladićima i potencijala koji isti predstavlja
ISKRA	Centar za edukaciju i savjetovanje Kontakt osoba: Željka Mazzi

	Krešimira Kovačevića 4 10360 Zagreb Mob: 098 322 289 Psiho-socijalni rad s djecom i roditeljima Populacija: djeca 3-7 i 7-12, rad Kluba mladih, radionice za roditelje Savjetovalište (od jeseni): nezaposlene žene, osobe s invaliditetom Supervizija
CESI	Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje Kontakt osoba: Nataša Bijelić Nova cesta 4 10 000 Zagreb Tel: +385 1 24 22 800 Rad s mladima i ženama Edukativne aktivnosti i informiranje (prevencija nasilja u vezama, seksualna i reproduktivna prava i zdravlje) Rad na osnaživanju žena za zapošljavanje i aktivno sudjelovanje u društvu
ŽENSKA SOBA	Centar za seksualna prava Kontakt osoba: Paula Zore Maksimirska cesta 51 A 10000 Zagreb Tel: +385 1 611 91 74 Medicinsko, pravno i psihološko savjetovanje i podrška i priprema za sudski proces za osobe koje su preživjele seksualno nasilje i članove/ice njihovih obitelji. Informiranje o seksualnom zdravlju i seksualnim pravima. Prevencija seksualnog uznemiravanja među mladima kroz edukativne aktivnosti.
B.a.B.e. – Budi aktivna. Budi emancipiran.	Udruga za promicanje i zaštitu ženskih ljudskih prava Kontakt osoba: Senka Sekulić-Rebić Selska cesta 112 a 10 000 Zagreb Tel: +385 1 4663 666 Rodna ravnopravnost Prevencija i suzbijanje svih oblika rodno uvjetovanog nasilja Pružanje egzistencijalne zaštite i psihosocijalne podrške ženama žrtvama nasilja i njihovoj djeci u Vukovarsko-srijemskoj županiji
CMS	Centar za mirovne studije Kontakt osoba: Tea Vidović

	Selska cesta 112 a 10 000 Zagreb Tel: 01 4820 098 Mob: 091 2400 185 Podrška izbjeglicama i strancima u integraciji Pravna pomoć za izbjeglice i strance: srijedom i petkom od 14:30 – 16.30 Interkulturalne radionice Javno zagovaranje u području azila i migracija
FADE IN	Fantastično dobra institucija Kontakt osoba: Martina Globočnik Nova Ves 18, 2 kat 10000 Zagreb Tel: +385 1 466 7817 platforma za mlade autore sa afinitetom prema angažiranom filmu i videu produkcija dokumentarnih serija i filmova edukacija o angažiranim filmovima
Zagreb pride	Queer-feministička i antifašistička udruga Kontakt osoba: Daniel Martinović Pierottieva 11 (klub Medika) 10 000 Zagreb Tel: +385 95 9021 445 Kroz edukaciju, istraživanje, javno zagovaranje, osnaživanje i direktnu akciju Zagreb Pride bori se za LGBTIQ osobe i zajednicu, nenormativne obitelji i društvo u cjelini te radi na dokidanju svih oblika diskriminacije uz punu promociju, poštivanje i zaštitu ljudskih prava.
CNI	Centar za nove inicijative Kontakt osoba: Lovorka Marinović Iblerov trg 9 10000 Zagreb Tel: +385 98 384 655 Fokus rada: djeca bez pratnje u sustavu azila i migraciji Edukacija i istraživanje
DPP	Društvo za psihološku pomoć Kontakt osoba: Martina Čarija Ulica kneza Mislava 11 10000 Zagreb Tel: +385 4826 111, +385 4826 112

	Psihološka podrška za djecu, mlade i odrasle: individualna i grupna Pružanje psihoterapije Istraživanje i preporuke u području psihološke podrške
KLJP	Kuća Ljudskih prava Kontakt osoba: Milana Romić Selska cesta 112c 10000 Zagreb Tel: +385 1 64 13 710 Pravna pomoć žrtvama kršenja ljudskih prava Mogućnost korištenja knjižnice Mogućnost korištenja dvorane KLJP za sastanke i edukacije
KUD	Koordinacija udruga za djecu Kontakt osoba: Krešimir Makvić Prilaz Gjure Deželića 30, 10 000 Zagreb, Hrvatska Tel: 01/48 46 306 Koordinacija udruga za djecu zagovara i promiče interese i dobrobit djece, rukovodeći se načelima tolerancije, razumijevanja, te poštivanja njihovih prava i potreba. Cilj je kreiranje društva u kojem će sva dječja prava biti djelotvorno zaštićena u skladu s Konvencijom o pravima djeteta, te ustrajno djelovanje na osiguranju što kvalitetnijeg života sve djece, posebice one koja su zbog bilo kojeg razloga socijalno deprivirana ili marginalizirana.
IRMO	Institut za razvoj i međunarodne odnose Kontakt osoba: Senada Šelo-Šabić Ulica Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2 p.p. 303, 10000 Zagreb Tel: +385 1 48 77 460 Istraživanje u području azila i migracija Objavljivanje znanstvenih tekstova u području azila i migracija
NESst	NESsT Croatia Kontakt osoba: Andreja Rosandić Jurja Neidhardta 4 10 000 Zagreb Tel: +385 1 3022703 Savjetovanje u razvoju društveno poduzetničkih ideja Kreiranje poslovnih planova

CEDRA	Cluster za eko-društveni razvoj i inovacije Kontakt osoba: Vera Djokaj Vlaška 40 10000 Zagreb Tel: +385 91 155 77 17 Savjetovanje pri osnivanju društvenih kooperativa – zadruga Edukacija
ATTACK!	Autonomni kulturni centar Kontakt osoba: Sanja Burlović Pierottieva 11 (Klub Medika) 10 000 Zagreb Tel: 016197223 Organiziranje kulturnog sadržaja: koncerti, izložbe, razgovori Uključivanje izbjeglica u kulturne programe kluba Interkulturalne aktivnosti koje potiču integraciju izbjeglica

INSTITUCIJA/ORGANIZACIJA	OPIS	KONTAKT
Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP) Odjel za azil	Provodi upravni postupak i obavlja poslove vezane uz postupak povodom zahtjeva za azil. Pruža informacije o pravima i obvezama osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita te im pomaže u ostvarivanju njihovih prava. Suraduje s ostalim ustrojstvenim jedinicama ovog Ministarstva, tijelima državne vlasti, međunarodnim i nevladinim organizacijama u postupku azila.	Sarajevska cesta 41, 10 000 Zagreb Tel: 01/4570 950 Fax: 01/4570 953 www.mup.hr/ pitanja@mup.hr
Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP) Prihvatilište za tražitelje azila	Obavlja poslove prihvata i smještaja tražitelja azila, uzimanja zahtjeva, otisaka papilarnih linija i fotografiranja tražitelja azila, izrađuje iskaznice tražitelja azila, sudjeluje u utvrđivanju identiteta stranaca smještenih u Prihvatilištu; skrbi o zbrinjavanju i pružanju pomoći tražiteljima azila (medicinska skrb); osigurava osnovne uvjete za život tražitelja azila (prehrana, higijenske potrepštine, odjeća/obuća); kontaktira i koordinira s nadležnim tijelima i institucijama u ostvarivanju prava i pružanja potrebne skrbi tražiteljima	Sarajevska cesta 41, 10 000 Zagreb Tel: 01/4570 950 Fax: 01/4570 953 www.mup.hr/ pitanja@mup.hr ili Sisačka 3, 44 320, Kutina Tel: 044/560 370

	azila; sudjeluje u izradi i prati provedbu propisa iz područja rada Prihvatilišta.	
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS)	MZOS vodi odgojne i obrazovne radionice, te zainteresiranim tražiteljima/icama azila i njihovoj djeci osigurava uvjete za predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje u zemlji i inozemstvu. Nadležno je za osposobljavanje djece, mladih i odraslih za stjecanje tehničkih znanja i vještina u ovom području.	Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb Tel: 01/4569 000 Fax: 01/4594 301 www.mzos.hr
Ministarstvo zdravlja (MIZ)	Zdravstveni sustav Republike Hrvatske na djelotvoran i racionalan način provodi mjere zaštite i unapređenja zdravlja te liječenja i rehabilitacije bolesnika pri čemu se uvijek vodi znanstveno utemeljenim spoznajama. Djelatnici tog ministarstva osiguravaju liječničku i psihološku pomoć i skrb te primjereni rehabilitacijski tretman u Prihvatilištu za tražitelje/ice azila.	Ksaver 200a, 10 000 Zagreb Tel: 01/4607 555 Fax: 01/4677 076 www.zdravlje.hr pitajtenas@miz.hr
Ministarstvo socijalne politike i mladih (MSPM)	MSPM obavlja upravne, stručne i druge poslove koji se odnose na: promicanje međugeneracijske solidarnosti i suradnje;	Savska cesta 66, 10 000 Zagreb Tel: 01/555 7111 Fax: 01/555 7222 www.mspm.hr

	poboljšanje i unapređenje kvalitete života mladih i izgradnji cjelovite, sveobuhvatne i međuresorske politike za mlade koja obuhvaća. Azilantima i strancima pod subsidijarnom zaštitom u nadležnosti Ministarstva pripada pravo na smještaj i pravo na socijalnu skrb sukladno propisima kojima se uređuje područje socijalne skrbi hrvatskih državljana. Ministarstvo posebnu brigu posvećuje integraciji azilanata u život zajednice.	ministarstvo@mspm.hr
Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava (MRMS)	MRMS obavlja analitičke, upravne i druge stručne poslove koji se odnose na: radne odnose, kolektivne ugovore, zaštitu na radu, sustav mirovinskoga osiguranja, tržište rada, zapošljavanje i prava za vrijeme nezaposlenosti.	Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb Tel: 01/6106 835 Fax: 01/6109 638 www.mrms.hr info@mrms.hr
Ministarstvo poduzetništva i obrta (MINPO)	MINPO (u suradnji sa Ministarstvom rada i mirovinskog sustava) potiče poduzetničku kulturu u društvu te razvoj pozitivnog odnosa prema cjeloživotnom učenju u poduzetništvu radi	Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb Tel: 01/610 6111 www.minpo.hr pitanja@minpo.hr

	rasta i razvoja poduzetništva te povećanja stope samozapošljavanja i zapošljavanja.	
Ministarstvo gospodarstva (MINGO)	Ministarstvo gospodarstva obavlja poslove vezane uz: primjenu i korištenje prava intelektualnog i industrijskog vlasništva i poticanje stvaralaštva u industriji i trgovini u cilju razvoja i unaprjeđenja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva; industrijsku politiku i politiku primjene inovacija i novih tehnologija; energetske politiku Republike Hrvatske; rudarstvo; strategiju olakšavanja i poticanja ulaganja i izvoza.	Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb Tel: 01/6101 111 www.mingo.hr
Ministarstvo kulture (MIN-KULTURE)	MIN-KULTURE je nadležno da uz Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, osigura uvjete za uključivanje i integraciju tražitelja/ica azila i azilanata u kulturni i društveni život u Hrvatskoj. Ujedno, Ministarstvo potiče programe kulturnih potreba pripadnika hrvatskog naroda u drugim zemljama.	Runjaninova 2, 10 000 Zagreb Tel: 01/4866 666 www.min-kulture.hr

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske (ULJPPNM VRH)	ULJPPNM VRH obavlja stručne poslove u svezi s izvedbom politika promicanja i zaštite ljudskih prava i posebice prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.	Mesnička 23, 10 000 Zagreb Tel: 01/4569 358 Fax: 01/4569 324 www.uljppnm.vlada.hr ured@uljppnm.vlada.hr
Upravni sud Republike Hrvatske	Protiv odluke Ministarstva unutarnjih poslova (prvostupanjski postupak) na zahtjev na azil može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom. U Republici Hrvatskoj postoje četiri upravna suda sa sjedištem u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu. Upravni sud odlučuje presudom. Tražitelji azila koji nemaju financijskih sredstava imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć u drugostupanjskom postupku azila, ispred upravnog suda. Postoji lista odvjetnika, pružatelja besplatne pravne pomoći, koje tražitelji azila samostalno biraju, koji sastavljaju tužbu i prisustvuju raspravi pred upravnim sudom.	Frankopanska 16, 10 000 Zagreb Tel: 01/4807 800 www.upravnisudrh.hr kontakt@vusrh.pravosudje.hr

Hrvatski zavod za zapošljavanje	HZZ je javna ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske, ustrojena Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti sa zadaćom rješavanja pitanja iz problematike vezane uz zapošljavanje i nezaposlenost u najširem značenju tih pojmova.	Radnička cesta 1, 10000 Zagreb Telefon: +385 1 612 6000 Fax: +385 1 612 6038 www.hzz.hr hzz@hzz.hr
Ured pučkog pravobranitelja Republike Hrvatske	Pučka pravobraniteljica promiče i štiti ljudska prava, slobode i vladavinu prava; djeluje kao središnje tijelo za suzbijanje diskriminacije te u tome svojstvu razmatra i pritužbe koje se odnose na rad pravnih i fizičkih osoba. Ukoliko postupa po pritužbi, pučka pravobraniteljica može dati preporuke, mišljenja, prijedloge i upozorenja tijelima na koje se pritužba odnosi.	Trg hrvatskih velikana 6, 10 000 Zagreb Tel: 01/4851 855 01/4851 853 Fax: 01/ 6431 628 www.ombudsman.hr info@ombudsman.hr
Pravobraniteljica za djecu	Pravobraniteljici za djecu mogu se javiti svi koji žele upozoriti na slučajeve povreda prava djeteta. Prijave se mogu	Teslina 10, 10 000 Zagreb Tel: 01/4929 669 01/4921 278 Fax: 01/4921 277 www.dijete.hr

	odnositi na povrede prava pojedinog djeteta ili na opće pojave koje ugrožavaju prava i interese djece. Pravobraniteljica može osigurati pomoć stručnih osoba i ustanova čiji djelokrug pokriva zaštitu, skrb, razvitak i prava djece.	info@dijete.hr
Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova	Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova postupa po pritužbama na diskriminaciju temeljem spola, bračnog ili obiteljskog statusa i spolne orijentacije.	Preobraženska 4/1, 10 000 Zagreb Tel: 01/4848 100 Fax: 01/4844 600 www.prs.hr ravnopravnost@prs.hr
Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom	Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom je nezavisna državna institucija čija je osnovna uloga praćenje i promicanje prava osoba s invaliditetom na temelju Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora i zakona.	Savska cesta 41/3 10 000 Zagreb, Hrvatska Tel: 01 / 6102 170 Fax: 01 / 6177 901 ured@posi.hr
Ured Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR)	Agencija djeluje temeljem mandata za upravljanje i koordiniranje međunarodnih operacija zaštite izbjeglica i rješavanje	Radnička cesta 41, 10 000 Zagreb Tel: 01/3713 555 Fax: 01/3713 484 www.unhcr.hr hrvza@unhcr.org

	izbjegličkih pitanja u cijelom svijetu. Njezina je glavna svrha zaštita prava i dobrobiti izbjeglica. UNHCR svakome kome je to potrebno nastoji osigurati korištenje prava na azil i pronalaženje sigurnog utočišta u drugoj državi, uz mogućnost dobrovoljnog povratka kući, lokalne integracije ili preseljenja u treću zemlju. U mandat UNHCR-a također ulazi pružanje pomoći osobama bez državljanstva.	
Međunarodna organizacija za migracije (IOM)	Međunarodna organizacija za migracije je humanitarna organizacija koja se bavi svim aspektima suvremenih migracija (strategija i politika), te nastoji naći praktična rješenja za probleme migranata. Ujedno pomaže oko dobrovoljnog povratka prisilno raseljenih osoba odnosno stranaca u njihove zemlje podrijetla.	Radnička cesta 41, 10 000 Zagreb Tel: 01/4816 774 Fax: 01/4816 879 www.iom.int iomzagreb@iom.int

MOGUĆNOST KORIŠTENJA RAČUNALA I PRISTUP INTERNETU

Knjižnice Grada Zagreba uz godišnju članarinu od 50,00 kuna svojim članovima omogućuju besplatno korištenje računala te pristup internetu u trajanju od 30 minuta dnevno. Svakih sljedećih 30 minuta članovi plaćaju 2,50 kune.

Također, brojni internet kafići, osim mogućnosti korištenje računala i pristupa internetu po pristupačnoj cijeni, nude i mogućnost printanja i skeniranja dokumenata.

Važni telefonski brojevi u Republici Hrvatskoj:

Usluga	Broj
Međunarodni pozivni broj za Hrvatsku	+385
Jedinstveni broj za sve hitne situacije (Hitne službe)	+385 112
Policija	+385 192
Vatrogasci	+385 193
Hirna pomoć	+385 194
Nacionalna središnjica za traganje i spašavanje na moru	+385 195
Pomoć na cestama	+385 1987
Vremenska prognoza i stanje na cestama	+385 18166
Opće informacije	+385 18981
Telefonski imenik (informacije o mjesnim i međugradskim telefonskim brojevima)	+385 11888
Međunarodni telefonski imenik	+385 11802
Hrvatski autoklub (HAK)	+385 1987
Autobusni kolodvor Zagreb	060 313 333
Željeznički kolodvor Zagreb	060 333 444
Zračna luka Zagreb (Aerodrom Pleso)	+385 4562 222

Najčešće riječi, pojmovi i rečenice koje vam mogu pomoći da se lakše snadete:

Da	Yes
Ne	No
Hvala	Thank you
Bok	Hi/Bye
Dobro jutro	Good morning
Dobra večer	Good evening
Doviđenja	Goodbye
Molim	Please
Kada?	When?
Gdje	Where?
Koji?	Which?
Čiji?	Whose?
Kako?	How?
Koliko?	How much?
U kojem smjeru?	In which direction?
Lijevo	Left
Desno	Right
Sjever	North
Jug	South
Istok	East
Zapad	West
Ljudi	People
Obitelj	Family
Ovo je moja obitelj	This is my family
Majka	Mother
Otac	Father
Brat	Brother
Sestra	Sister
Suprug	Husband
Supruga	Wife
Kćer	Daughter
Sin	Son
Baka	Grandmother
Djed	Grandfather
Gospodin	Mr.
Gospođa	Mrs.
Zovem se...	My name is...
Imam ... godina	I am old
Dolazim iz...	I come from...
Po nacionalnosti sam...	My nationality is...

Bolestan sam	I am ill
Trebam doktora	I need a doctor
Trudna sam	I am pregnant
Možete li mi pomoći?	Can you help me?
Možete li mi reći...	Could you tell me
Mogu li nazvati svoju obitelj?	Can I call my family?
Koliko je sati?	What time is it?
Koji je dan danas/mjesec/godina?	What day/month/year is it today?
Broj	Number
Jedan (1)	One
Dva (2)	Two
Tri (3)	Three
Četiri (4)	Four
Pet (5)	Five
Šest (6)	Six
Sedam (7)	Seven
Osam (8)	Eight
Devet (9)	Nine
Deset (10)	Ten
Jedanaest (11)	Eleven
Dvanaest (12)	Twelve
Trinaest (13)	Thirteen
Četrnaest (14)	Fourteen
Petnaest (15)	Fifteen
Šesnaest (16)	Sixteen
Sedamnaest (17)	Seventeen
Osamnaest (18)	Eighteen
Devetnaest (19)	Nineteen
Dvadeset (20)	Twenty
Dvadesetjedan (21)	Twenty-one
Dvadesetdva (22)...	Twenty-two
Trideset (30)	Thirty
Četrdeset (40)	Forty
Pedeset (50)	Fifty
Šezdeset (60)	Sixty
Sedamdeset (70)	Seventy
Osamdeset (80)	Eighty
Devedeset (90)	Ninety
Sto (100)	Hundred
Petsto (500)	Five hundred
Tisuću (1000)	Thousand
Milijun (1000000)	Million

